

ชื่อรายงานการวิจัย:	การประยุกต์หลักธรรมร่วมกับกิจกรรมบำบัดในการบำบัดรักษาผู้ป่วยสุรา : กรณีศึกษาผู้ป่วยสุราในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่
ผู้วิจัย:	นายธีรยุทธ วิสุทธิ
หน่วยงาน:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
ปีงบประมาณ:	๒๕๕๑
ทุนอุดหนุนการวิจัย:	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

### บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ (๑) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของผู้ป่วยสุรา ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการประยุกต์หลักธรรมร่วมกับกิจกรรมบำบัด (๒) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มสุราของผู้ป่วยสุรา ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการประยุกต์หลักธรรมร่วมกับกิจกรรมบำบัดและกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ และ (๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ป่วยสุราหลังการบำบัดรักษา ในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ วิธีดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งการทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบสองกลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง ที่เข้ารับโปรแกรมการประยุกต์หลักธรรมร่วมกับกิจกรรมบำบัด และกลุ่มควบคุมที่ได้รับการบำบัดตามปกติของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่ โดยวัดผลก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง (pre-post test design) เพื่อศึกษาผลของพฤติกรรมการดื่มสุรา โดยมีขอบเขตการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย ๑) ตัวแปรต้น คือ โปรแกรมการประยุกต์หลักธรรมร่วมกับกิจกรรมบำบัดโดยเน้นการส่งเสริมสมรรถภาพแห่งตน ๒) ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการดื่มสุรา ซึ่งวัดได้จากแบบประเมินปัญหาการดื่มสุรา (AUDIT-C) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้ป่วยสุราที่เข้ารับการบำบัดรักษาในรูปแบบผู้ป่วยใน ณ ศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด เชียงใหม่ จำนวน ๔๐ คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ ๒๐ คน ช่วงเวลาที่เก็บรวบรวมข้อมูล มี ๒ ช่วง คือ ก่อนการทดลอง ๑ สัปดาห์ และภายหลังจากการทดลองสิ้นสุดแล้ว ๑ เดือน

#### ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

(๑) พฤติกรรมการดื่มสุราของผู้ป่วยสุราก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการประยุกต์หลักธรรมร่วมกับกิจกรรมบำบัด ในกลุ่มประชากร ๒๐ ราย พบร้อยละ ๑๐๐ ของผู้ป่วยสุราที่ได้รับการบำบัดรักษามีพฤติกรรมการดื่มสุราลดลงทุกราย

(๒) เปรียบเทียบพฤติกรรมการดื่มสุราของผู้ป่วยสุรา ระหว่างกลุ่มที่ได้รับโปรแกรมการประยุกต์หลักธรรมร่วมกับกิจกรรมบำบัดและกลุ่มที่ได้รับการดูแลตามปกติของศูนย์บำบัดรักษายาเสพติด

ติดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าผู้ป่วยสุราทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมการดื่มสุราลดลง จากระดับการดื่มแบบเสี่ยงมาก (Severe alcohol misuse) แต่หลังจากการบำบัดพฤติกรรมการดื่มอยู่ในระดับการดื่มแบบเสี่ยงน้อย (Mild) และ

(๓) ความพึงพอใจของผู้ป่วยสุราที่เข้ารับการบำบัดรักษาในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยสุราจำนวน ๔๐ ราย มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อความที่ได้คะแนนความพึงพอใจระดับมากที่สุดตั้งแต่ร้อยละ ๘๐ ได้แก่ การได้รับความรู้และคำแนะนำเกี่ยวกับโรคและการดูแลขณะรับการรักษาในโรงพยาบาล (ร้อยละ ๘๕) และการเปิดโอกาสให้ซักถามปัญหาและข้อสงสัยในขณะที่รับบริการ (ร้อยละ ๘๐) สำหรับข้อความที่ได้รับความพึงพอใจระดับมากรองลงมาคือ การดูแลรักษาตามสภาพอาการและปัญหาอย่างเหมาะสม (ร้อยละ ๗๗.๕) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดูแลร่วมกับทีมสุขภาพ (ร้อยละ ๗๕) อย่างไรก็ตามพบว่ามิด้านที่มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากในสัดส่วนของร้อยละน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านเอกสารแผ่นพับที่ท่านได้รับมีความเหมาะสม (ร้อยละ ๕๐)